

**M U H A B B E T L İ
G Ö N Ü L L E R E B İ R
T E Z K İ R E**

ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

İSTANBUL
1429/2008

İ l e t i ŝ i m

ellhuve@mynet.com
ellhuve@hotmail.com

D Î B Â C E

Bismillâhirrahmânirrahîm

Bu mektup İslâm âleminin bugün içinde bulunduğu zor koşullar ve çekişmeler karşısında onların kurtuluşuna ve selamete çıkmalarına vesile olması için kaleme alınmıştır.

Din hususiyeti bütün dünya insanlarını kapsayan bir iman konusudur. Günümüzde İslâm'ın Allah'ın Hz. Muhammed (s.a.v) ile gelen arzusuna göre değil de, dünyaya ve maddi anlayışa göre yorumlandığı ve tatbik edildiği görülmektedir. Dünya yaşamını esas alan insanlar, niyetleri dini olsa bile dünya anlayışının üzerinde bir değerlendirme yapamazlar.

Maneviyat, Hz. Muhammed'in (s.a.v) de işaret ettiği gibi dünyevî bakış açısı ile değil, Allah'ımızın velâyet gönülleri-ne lütfetmiş olduğu ilim ve bilgi ile değerlendirilebilir. Bu bakımdan, Hz. Muhammed (s.a.v) kendisinden sonra Allah'tan ilham ve beyan alan gönül sahipleri, yani '**muhabbesun**'dan olanlar ile yürünmesini işaret buyurmuştur. Çünkü dünya yaşamında ve dünya yaşamının değerlendirilmesinde Allah'ın arzu buyurduğu nizama dikkat edilmemiştir. Allah'ın emir buyurduğu kendi nizamı, sadece o zamanın değil, zamanın çok daha ilerisinin tarif, tavsif ve değerlendirmesini yapmaktadır. Allah dini en ileri dünya yaşamına bile uygun düşmekte ve insanların terakkisini arzulamaktadır.

Rabbimizin bu lütuflarına rağmen insanlar bugün din anlayışında çıkmazdadırlar. Sebebi ise, Allah'ın insanlara lütfetmiş olduğu manevî anlayışı değil, dünyevî anlayışı benimsemiş olmalarıdır. Bu yüzden maddi menfaat, makam ve mevki hırslarına din duygularını alet ederek insanları istismar yoluna gitmişlerdir. Bu gün dünyamızın vardığı son hali sonsöz yazımızda izah ettik.

Devletler içinde de bu konulara dikkat edilmeden verilen kararlar toplumları yanlış yola sevk etmiştir. İnsanlara ters gelen anlayışlar dini, dünyevî anlayış ile izah edenlerin fikirlerinden kaynaklanmaktadır. Bütün âlemlerde Allah'ın ilmi ve nizamı en ileri şekilde tatbik olurken, dinin insanları geri bıraktığı düşüncesi hayli gülünç olmaktadır.

Bütün terakkiler Allah'ın yaratmasından kaynaklandığı halde, Allah'ın nizamına neden gericilik deniyor? Geri olan Allah'ın nizamı değil, Allah'ın nizamını kendi akılları mertebesinde tatbik edenlerdir. Bu yazı bu noktaları izah ve ikaz etmek içindir.

Aslında bu '**Tezkire**' yalnızca belirli bir zümreye veya topluluğa değildir. Allah'ı ve peygamberi bir bütün olarak kabul ederek Hakka yaklaşmayı arzu eden bütün varlıklardır.

ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

Muhabbetli Gönüllere Bir Tezkire

Bismillâhirrahmânirrahîm

Şüphesiz ki insan yaratılış itibarıyla kendi yaratıcısını arayarak, O'na yakın olmaya çalışır. O'na iştîyak ve arzu duyar. Bu, bir evladın annesine duyduğu sevgi ve arayışı hatırlatmaktadır. Hatta inkârda olan bile kendi varoluş macerasını ve yaratıcısını arar. İnsanın asliyeti olan Allah'ı araması ve O'na yakınlık bulması, Allah'ın insanlara lütfetmiş olduğu halîfelik sırrından kaynaklanmaktadır. İnsanları Allah'a ulaştırmak yetkisi peygamberler ve velilere verilmiştir. Dünyevî fikirlerle insanların Allah'a yaklaşması mümkün değildir. Bu noktada, kendisinde Allah'tan bir yetki olmadığı halde kendilerini yetkili olarak gösterenler insanları istismar etmiş olmuyorlar mı?

Allah'ımızın, "**Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.**" arzusu ile Hz. Âdem'i yaratması, bütün meleklerini O'na secde ettirmesi Allah'ımızın arzusunun ve hedefinin "**İnsan**" olduğunu göstermektedir.

Allah'ımızın ebedi hayata müstenit olarak yarattığı insanın, ilâhî insan macerasında sadece bir an olan dünya yaşamını esas kabul ederek, yaratıcısı olan Allah'a itiraz etmesi elbette makbul olmasa gerekir. Yüce Allah her zamanda, her toplumun içinden peygamberler ve veliler göndererek insanlara kendi nizamını bildirmiştir.

İnsanların dünya ve ahirette kurtuluşa ermelerinin ancak Allah'ın nizamına doğru bir şekilde iman ve bu nizamı tatbik etmeleri ile mümkün olacağını her Müslüman kabul etmektedir. İnsanlara Allah'ın doğru nizamını bildirenler peygamberler ve veliler olduğuna göre, Allah dininde en önemli unsur peygamberler ve velilerdir.

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gelinceye kadar evvela veli sonra peygamber olan gönüller daima yeryüzünde görünmüşler, Allah'ın bir olan dinini halka tebliğ etmişlerdir.

Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gelinceye kadar '**Nübüvvet**' aşikâr '**Velâyet**' ise gizli kalmıştır. Hz. Muhammed'den (s.a.v.) sonra ise nübüvvet makamının gizli, velâyet makamının aşikâr olarak kıyamete kadar devam edeceğini Kur'an-ı Kerîm ve hadis-i şerifler bizlere bildirmektedir. Nitekim Kur'an-ı Kerîm'de, "**Sabrettikleri ve ayetlerimize kesinlikle inandıkları zaman onların içlerinden emrimizle hidayete yönelten imamlar kıldık.**" (32/24) buyrulmaktadır.

Velâyet makamına dâhil olamayanların sözleri kişisel kalmaktadır. Esasta bütün peygamberler ve veliler bir ve tek olan Allah dinini insanlara tebliğ etmişlerdir. Ancak insanların din anlayışlarının yozlaşması ile farklı inançların ortaya çıktığı görülmektedir.

Peygamberlerin hatemi olan Hz. Muhammed (s.a.v.) ile tebliğ olunan Allah dini, geçmiş bütün peygamberlerin ve ve-

lilerin tebliğ ettiklerini bünyesinde toplayarak onları tasdik etmiş ve böylece Allah'ın bütün peygamberleri ve velileri ile va'z etmiş olduğu dinin aslında bir ve tek olan Allah dini olduğu gerçeğini '**İslâm**' adı altında hatme erdirmiştir.

Raşid Halifeler döneminde de doğru bir şekilde anlaşılan ve tatbik edilen Allah dini, meşru Halife Hz. İmam-ı Ali'ye itirazlar sebebiyle yozlaştırılmak istenmiştir. Nitekim o zamanda vuku bulan talihsiz olaylar İslâm içinde bugünlere kadar uzanan bölünmelere sebep teşkil etmiştir.

Emeviler döneminde siyasilerin kendi çıkarları doğrultusunda dine müdahale etmeleri ve yine bu zamanda yapıldığı herkes tarafından kabul edilen uydurma rivayetler dinde yanlış anlamalara sebep olmuştur. Dinin anlaşılmasında esas kabul edilen peygamber sözlerinin tahrif edilmesi ile uydurulan rivayetler dinin aslının yara almasına sebep olmuştur.

Abbasiler döneminde ilmi faaliyetler çoğalmakla beraber Abbasi halifelerinin Peygamberimizin torunları olan İmam-lara *-ki, on iki imam olarak bilinirler-* zalimane tavır takındığı görülmektedir.

Hız. Peygamberimizin birçok hadisleri ile "**Zamanın İmamı**"na uyulması emredildiği halde Peygamberimizin torunları olan İmamların hapsedilmesi hatta katledilmesi İslâm ümmeti içinde pek çok karışıklıklara ve bölünmelere sebep teşkil etmiştir. Oysa Ku'ran-ı Kerîm'de, "**O gün bütün insanları imamları ile davet ederiz**" (17/71) buyrulmaktadır.

Hicri dördüncü ve beşinci asırlarda içtihat kapısının kapatılmasını mezhep taassubu izlemiştir. Zamanın değişmesi, sanayi ve teknolojinin ilerlemesi ile halkın dini tatbikatlar hakkındaki sorularına aslında dinin, "**kendi zamanları içindeki**" yorumları olan mezhepler "**her zamana hitap edemez**" duruma düşmüşlerdir. Mezhep taassubu "**İslâm'ın dinamik yapısını**" kaybettirmiş ve insanları tatmin edemeyerek İslam'dan uzaklaştırmıştır.

Allah dini olarak İslâm'ın, Hazreti Peygamberimizin bildirmiş olduğu haliyle, her zaman diliminde, Allah'ın arzusu ile daha ileri anlayışta olduğu "**Velâyet gönüllerinden**" görünmektedir.

Ahir zaman Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v) den sonra Peygamber gelmeyeceğine göre, O'nun bildirdiği dini hükümler bütün insanlar içindir. Dikkat edilirse Allah'ımız her zaman için insanların içinden vazifeli bir "**gönül**" yaratmaktadır. O halde zamanın yorumcusu dünya insanları içinden çıkacak demektir. Her zamanın yorumcusu Allah dinini kendi zamanına hitap edecek şekilde Allah'ın izni ve ilhamı ile yorumlamaktadır.

Hz. Musa'dan sonra zuhur eden Peygamberler Hz. Musa'ya bağlı olarak Allah dinini kendi zamanlarına hitap edecek şekilde açıklamışlardır.

Hz. Muhammed'den sonra zuhur eden veliler de O'nun

nübüvvetine bağılı olarak Allah dinini kendi zamanlarına hitap edecek şekilde yorumlamışlardır. Nitekim Hz. Peygamberimiz, (s.a.v) "**Ümmetimin âlimleri Beni İsrail Peygamberleri mesabesindedir.**" buyurarak Allah'ın bu nizamını işaret etmişlerdir.

Eğer her zaman için bir uyarıcıya ihtiyaç olmasaydı Hz. Musa'dan sonra her zaman için bir peygamber gönderilmezdi. Hz. Muhammed' (s.a.v) den sonra her zaman için irsal olunmuş olan ilâhî uyarıcılar "**Veliler**" olarak görünmüşlerdir.

Mezhep âlimlerinin içtihadı dayanan yorumlarına kendi zamanları içinde hitap ettikleri toplumlar tarafından itibar edilse bile, velâyet tarafından kabul görmeyen zahiri yorumlar geniş insan topluluklarına ve diğer zamanlara hitap edememişlerdir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş ve genişleme dönemlerinde velâyet değeri verildiğini görmekle birlikte duraklama ve gerileme dönemlerinde birçok velinin sürgüne gönderildiğini hatta katledildiğini de ibretle müşahade etmekteyiz.

Kuruluş döneminde İznik medreselerinde **Hız. Muhyiddin Arabî**'nin eserleri okutulurken daha sonraki devirlerde velâyet eserlerinin yerini mezhep araştırmaları almıştır. Osmanlı'nın bu döneminde başlayan mezhep taassubu, genişleyen imparatorluğun ve değışen zamanın taleplerine cevap verememiştir.

Her zamanda zuhur eden ve "**Zamanın Sahibi**" olan gönül noktasına dikkat edilmeyerek kendi zamanları ile kısıtlı kalmış olan mezhep kurallarının asırlar sonrasına taşınması, imparatorluğun geri kalmasına zemin hazırlamıştır. Günümüzde de benzer mezhep taassubunun muhtelif İslâm memleketlerinde tatbik edilmek istenmesi insanları maneviyattan uzaklaştırmaktadır. Burada mezhepler hatadır, olarak anlaşılmaması icap eder. Ancak mezhepler kendi zamanları ile sınırlıdır. Hata olan, geçmiş zamanın yorumları olan mezheplerin bugüne tatbik edilmek istenmesidir.

Osmanlı'nın son devirlerinde zuhur eden velilerin vermiş olduğu eserlerde manevî konuların yanı sıra, Allah'ın kendilerine lütfetmiş olduğu feyiz ve ilham ile, teknolojik araştırmalara da yer verdiklerini, hatta icat ve keşiflerde bulundukları dahi görülmektedir. Maalesef aynı devirdeki ilmiye sınıfı fen ve tekniği reddetmekteydi.

Bir misal olarak Osmanlı'nın son devrinde İstanbul'da zuhur etmiş olan büyük veli Hz. Ahmed Süreyya Emin, "**seri ateşli sahra topunu**" dünyada ilk olmak üzere icat etmiş, ancak zamanın devlet idaresinden bir aferin bile almamıştır.

Allah'ımızın insanlara fen alanında da feyiz lütfetmesi ile teknolojinin ilerlemesi insanları yeni fikirlere cezbederken bütün insanlığın kurtarıcısı olan İslâm dini adeta terk edilmiş ve hiç de hak etmediği bir konuma, yani dünya dışına itilmiştir. Din ve dünya işlerinin ayrılması sloganı ile batıda başlayan

bu hareket zamanla Müslüman toplumlara da yayılmıştır. İnsanlığı geriye götüren taassup din zannedilmiş, modern çağda dinin tamamen iptal edilmesini, bu olmazsa sadece insanların vicdanlarına hapsedilmesini savunan fikirler maalesef insanlığın çoğunluğu tarafından kabul edilmiştir.

Allah'ın gönderdiği peygamberlerin bildirdiği Allah dini insanları geri bırakmaz; kişilerin uydurdukları menfaate dayalı din kuralları onları geri bırakır. Bu da dini, insanların kontrol edemediğini göstermektedir.

Âlemlerin sahibi, insanlığı daima ileriye götürmüştür. Bu gerçek karşısında kişi, kendini var eden Allah'tan daha ileri mi olduğunu iddia ediyor? Şurası muhakkaktır ki, medeniyetin terakkisi için yapılan icat ve keşiflerin ilhamını da insanlara Allah lütfetmektedir.

Bu dünya hayatı insanların hâl ve hareketlerinin değerlendirildiği bir imtihan yeri olduğuna göre Allah'ın nizamına dikkatli olunması gerekmektedir. İlk günden bu güne kadar dünya ve hayat daima ileri gitmektedir. Allah dinini kendi çıkarları için istismar edenleri dikkate almamak icap eder. Yanlışta olanlar için "**Din**" inkâr edilmez.

Hz. Peygamberimizin emirlerinin tam olarak yerine getirilmemesinden dolayı din taassubunun mekir (aldanma) olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Bir hadis-i şerifte, "**Sizden evvelki toplumlar aşırı taassuba kapıldıklarından, o taassup onların helâkine sebep olmuştur.**" buyrulmuştur.

Gerek Hz. Muhammed'in (s.a.v) torunlarının katledilmesi, gerekse her zamanda zuhur eden adil ve hak imamlara uyulmaması insanlığın taassuba düşmesine neden olmuştur.

İslâm tarihi incelendiğinde ve Peygamberimizin hadisleri araştırıldığında; Hz. Muhammed'in (s.a.v) **Kur'an'ı** ve **Ehl-i Beyt'**ini ümmetine emanet olarak bıraktığı görülecektir. Bu iki emanet İslâm'da birlik ve beraberliği temin etmeye yönelik iken, İslâm'da yorumlar olan mezheplerin ortaya çıkması ve sonra da taassuba dönüşmesi Peygamberimizin emirlerine dikkatli olunmamasından kaynaklanmaktadır. Zaten İslâm tarihinde mezhepler olarak bilinen pek çok dini yorum ve uygulamaların, mezhep imamları olarak tanınan kişiler tarafından değil de daha sonraki devirlerde siyasi iktidarlar tarafından kurumsal hâle getirildiği tarihen sabittir.

Peygamberimize yapılan itirazlar dünyevî konularda olmuştur. Allah, dünya yani madde ile insanları imtihan etmektedir.

Ehl-i Beyt yolu aynı zamanda velâyet yoludur. Bir hadisi şerifte, "**Selman-ı Farisi**"nin de Ehl-i Beyt'ten olduğunun buyrulması ile Ehl-i Beyt yolunun Allah yakınlığı bulmuş, maneviyatta terakki etmiş olanların yani velâyet yolu olduğu işaret edilmiştir.

Her zamanda yeryüzünde vazifeli olan veliler zuhur etmişlerdir. Velâyet, Allah'tan ilham ve beyan alır. Kendi heva ve heveslerine göre değil Allah'ın onlara lütfettiği ilm-i ledünne

göre haber verirler. Nitekim Kur'an-ı Kerîm'de **"Ve onları bizim emrimizle hidayete yönelten imamlar kıldık."** (21/73) buyrulmaktadır.

Kur'an-ı Kerîm'de, **"Muhakkak ki Allah'ın velileri için korku ve hüznün yoktur; onlar mahzun dahi olmayacaklardır."**(10/62) hitabı izzetine mazhar olan velâyet, Hz.Muhammed'in(s.a.v), **"Âlimler peygamberlerin varisleridir."** ve daha pek çok hadislerinde işaret buyrulmuştur.

Mezhep imamları kendi akıl ve içtihatlarına göre fetva vermişlerdir. Hâlbuki Hz.Muhammed(s.a.v)'in işaret buyurduğu velâyet yolundaki imamlar Allah'tan aldıkları ilham ve beyana göre hüküm vermişlerdir. Eğer mezhepler esas kabul edilirse zamanın sahibi olan imamların sözleri geçersiz hale gelir ki, bu mümkün değildir.

Allah'ın velâyetini ilzam ettiğini iddia eden bazı meşayih zümresinin babadan oğula intikal etmesi yahut yetkili olmayanların yetki vermesi suretiyle maneviyatın hakikat yolundan sapması, dünyevî makam ve ihtirasların peşinden koşan ticari müesseseler haline gelmesi, bir zafiyet olarak ortaya çıkmıştır.

Velâyete mazhar olmadıkları hâlde kendilerini manevî olarak gösterenlerin maneviyat hakkındaki fikirlerinin geçerliliği yoktur. Maneviyatın babadan oğula geçerek devam etmesi ve manevî ilimlerde tettebbu ile kazanılmış malumat, manevi-

yatın doğru bir şekilde anlaşılmasına yeterli değildir. Zira maneviyat bizzat Hakkın öğretmesi ve yetiştirmesi ile mümkündür. İlâhî bilgi, kitaplardan okuyarak yahut kulaktan duyarak değil, Allah'ın o gönüllerdeki ilham ve beyanları ile kazanılmaktadır.

Allah bütün insanlara şans eşitliği vermiştir. Bu hakikat, **"Resûl göndermedikçe azap etmeyiz."** (17/15) âyetinde mevcuttur. Bundan hareketle insanların hakikate ulaşması için bir rehber araması, Hakk katında makbul olur ve illâ ki onlara bir rehber lütfolunur. Allah'ımız kendisini arayan kulundaki arzusunu tatbik etmesi için onu istenilen noktaya ulaştıracak rehberi de nasip eder

Allah'ın ilâhî nizamına uygun olarak rehber ve ona tabi gönüllerde ilâhî feyiz zuhur eder ve Allah onları arzu ettiği noktaya getirir. Hakikat yolunda olanların dünyevî makamlardan hiçbir talebi olamaz. Onlar daha ileri terakki ederek Haktan aldıkları ilâhî feyizleri halka dağıtmak isterler.

Bir Mürşid'in evlat yetiştirme hususunda, Peygamberimizin (s.a.v) sözlerine çok dikkatli olması gerekir. Geçmişte, dergâhlarda yetişen evlatlar irşad vazifesini hakkıyla yerine getiriyorlardı. Son zamanlarda Hakka intikal eden Mürşid'in yerine onun cismani evlatlarının postnişin yapılmaya çalışıldığı görülmektedir.

Allah kime nasip ettiyse O Allah yakınlığı kazanabilir.

Onun da mutlaka Mürşid olacağına dair bir kayıt yoktur. Maneviyat Allah'ın lütfu ileidir. Cismani yakınlık ile değildir. Maneviyat babadan oğula devrolur diye bir kayıt olamaz. Ancak müstesna gönüllerde vardır.

Şeyh ilan edilenlerin şeceresini Hz. Muhammed'e (s.a.v) bağlayarak Seyyid veya Şerif olduğunu iddia etmek de adetten olagelmıştır. Böyle bir bağlantı varsa bile bu hâl özel bir durumdur. En vahim olan, kendisinde yetki olmadığı halde başkalarına yetki verilmesidir. Allah tarafından yetkili olmadığı halde maneviyatı ehil olmayana emanet etmek hiç doğru olmaz. Çünkü manevî ilham ve beyan Hakka aittir. Kur'an'da buyrulduğu şekliyle, **"Onları imamları ile davet ederiz."** buyrulduğunda halleri nice olacaktır.

Hz. Muhammed (s.a.v) **"Ben ahlâk-ı ilâhîyeyi ikmal için gönderildim."** buyurmaktadır. Manevî rehber olanların nefsi makamlardan geçerek ilâhî ahlâk ile muttasıf olmaları gerekir. Kendi nefsine hâkim olamayanlar başkalarının nefsi arzularına nasıl yön verecektir?

Hz. Muhammed (s.a.v) **"Müminlerin bütün insanlığa karşı saygı ve edep içinde olmaları gerekir."** buyurmuştur. Manevî rehberin evlatlarını ilâhî ahlaktan nasibedar bir mevkiye getirmesi icap eder. Hz. Muhammed'in (s.a.v) beyanını esas alarak, yetiştirmede bu noktalara dikkat gerekir.

Muhtelif manevî yolda olanların birbirlerine karşı daha

saygılı ve dikkatli olmaları icap ederken "**tarafıtarlık hissiyatı**" ile hareket etmeleri doğru olmasa gerektir.

İslâm tarihi boyunca siyasi ve mülki otoriteler evliya himmeti ile dünyevî başarılar elde etmelerine rağmen velâyet gönüllerine hiç de hak etmedikleri makbul olmayan bir muamele ile cevap vermişlerdir. Manevî vazifeli imamlara yapılanlar meydandadır.

Velâyet gönülleri, "**Hakktan ötürü halkı seven**" ve bunu kendilerine düstur edinen, Hakk katında makbul ve halkın gönüllerinde muhabbetli olan İnsan-ı Kâmil'lerdir.

Hz. Muhammed'den (s.a.v) günümüze gelinceye kadar her devirde Hz. Muhammed'in(s.a.v) makamını sırren temsil eden gönül sahipleri, Allah'ın arzusunun her zaman içinde nasıl anlaşılması icap ettiğini, insan kalplerine feyizler halinde sunmasına karşılık, dini halka intikal ve tatbik ettirmekle vazifeli olanlar mezhep taassuplarının dışına çıkamamışlardır. Bu da din anlayışında tıkanmaya sebep olmuştur. Bu durumdan selamete çıkmak, ancak Peygamberimiz zamanındaki İslâm anlayışını, o zamanın zahir tatbikatına göre değil, Hz. Muhammed'in (s.a.v) bizlere gösterdiği hedef ve lütfettiği ilim ve bilgi ile zamanımıza hitap edecek şekilde tatbik etmekle ol-
sa gerekir.

Velâyete ait sözlerin geniş insan topluluklarına ve çağlara hitap ettiğini **Hz.Abdülkadir Geylânî**'de,

Hız.Mevlana'da, Hız.Yunus Emre'de, Hız.Hacı Bektaş-ı Veli'de ve daha nice irfan sahiplerinde görmekteyiz.

Her zamanda **Sahib-uz Zaman** olarak görünen ve vazifeli olan bir gönöl vardır. O, Peygamberimizin sırda halifesi ve Allah'ın velisidir. Allah'ımız insanlara rahmetini o gönöl ile sunar. O gönlün bütün insanlar için yaptığı dua ve niyaz Allah katında makbuldür.

Bugün Müslümanlar Hız. Muhammed (s.a.v) ile şahsen tanışmasalar bile, O'na iman ederek tasdik etmeleri ve muhabbet duymaları onların kurtuluşuna vesiledir. Yine büyük velilere duyulan muhabbet, '**es Selam**' ve '**el Mümin**' isimlerinden feyiz alınmasına vesiledir.

Her zaman diliminde, zamanın sahibi olarak, Allah dininin nasıl anlaşılacağıının bildirildiğı bir imam veli olduğuna iman ve tasdik etmek, O zat ile şahsen tanışma imkânı olmasa bile, Allah'ın o zamanda lütfetmiş olduğu ilâhî feyizlerden hissemend olmaya vesiledir.

Nitekim Hız. Muhammed'in (s.a.v) '**Zamanın Sahibi'ni (İmamını) tasdik etmeden vefat eden cahiliyye ölümü üzerinedir**' (Müslim) hadisi bu hakikate işarettir.

Her zamanda Allah'ımızın müminler arasından Allah dininin nasıl anlatılacağını ve nasıl anlaşılacağını bildirdiğı bir gönöl var ettiğini tasdik etmek Allah yolunda doğru ilham alınmasına vesile olmaktadır.

Allah'ımızın yeryüzündeki tatbikatları evvela velâyet gönüllerinde ilhamlar olarak zuhur eder ve daha sonra ceste ceste insanların kalplerine yayılır. Bu hakikatten haberi olmayan beşerin, dünyadaki teknolojik gelişmeleri kendi akıllarının ve çalışmalarının eserleri olduğunu düşünmelerine rağmen, velâyet bütün bu hallerin Allah'tan beşeriyete sunulan feyizler olduğunu bildirmektedir.

Allah'ımız âlemleri insana nazire olarak yarattığına göre medeniyetin terakkisini Allah'ımızın insandaki daha ileri arzularının paraleli olarak düşünmek gerekir.

Allah'ımızın dünya tatbikatında her şey insana göre şekillendiğine göre, İslâm'ı o zamanın insanların idrakine hitap edecek şekilde yorumlayarak anlatmak icap eder. Nitekim Hz. İmam-ı Ali, "**Çocuklarınızı kendi zamanınıza göre değil onların yaşayacağı zamana göre yetiştiriniz.**" buyurmuşlardır.

İlâhî arzu nasıl ki peygamberlerin kalplerinde zuhur ettikten sonra halka feyizler halinde sunulmuşsa, Allah'ımızın fen ve teknik hususundaki arzuları da zamanın velâyet gönüllerindeki zuhurunun yansıması olarak halka yayılmıştır.

Velâyet gönülleri Allah'ın kendilerindeki arzularını yerine getirirken mahfuz ve halka gizli kalmayı tercih etmişlerdir; ancak terakki ve irşad için hususide tuttukları manevî evlatları hariç olmak üzere.

Bugün doğru bir din anlayışında olmayanların dünyevî ve şahsi düşünceleri ile dini tarif etmeye teşebbüs etmeleri, **'Allah nasıl bir peygamber göndermeliydi'** diyenlerin hâline benzemektedir.

İslâm düşmanları, İslâm'ın bayraktarı olarak gördükleri Türklerin iman yönünden mağlup edilemeyeceğini bildiklerinden kültürlerini ve din anlayışlarını bozarak tesir etmeye çalışmaktadırlar.

İslâm'ı araştıran batılı müsteşrikler, **"Musevilik ve Hıristiyanlıktaki bozulmanın İslâm'da da olduğunu"** yazarlar. İslâm'ın çağlara hitap eden dinamik yapısına dikkat etmeden söylenen sözler, verilen fetvalar, İslâm'a mal ederek yapılan değerlendirmeler onları bu sonuca vardırmıştır. Bu bakımdan bugün insanlar din anlayışı konusunda tıkanmışlardır. Bunun sebebi dinde yetkili olmayanların dini tarif etmeleridir. Allah dini doğru bir şekilde idrak edilmeyince, Allah'ın nizamı içinde dünya yaşantımız nasıl olacaktır sorusu akla gelmektedir.

Bugün İslâm anlayışı çeşitli zümrelerin kendi düşüncelerini hâkim kılmak amacı ile yaptıkları çalışmalardan dolayı anlaşılabilir bir hâle gelmiştir. Bunda İslâm'ı yozlaştırmak isteyenlerin de katkısı vardır.

İslâm'ı bir Müslüman'dan daha fazla araştıran bazı Hıristiyanlar, yine Hıristiyan olarak kalmakta, Hıristiyanlığı

Hıristiyanlardan daha iyi bilen bir Müslüman da yine Müslüman olarak kalmaktadır. O halde aslolan, kişiyi imana götüren Allah'ın rahmetidir.

Dini halka intikal ettirmekle vazifeli olanlar velâyeti kabul etmemektedirler. Oysa Allah yakınlığı bulmadan maneviyatı yönetmek mümkün değildir. Bu noktada '**Ehl-i Gönül**' ile mülâkat gerekir. Nitekim Kur'an-ı Kerîm'de, "**Ey iman edenler! Allah'a itaat edin. Resulüne ve sizden olan Ulu'l-emr'e de itaat edin.**" buyrulmuştur. (4/59) Sizden olan emir sahipleri (Ulu'l Emr) bir anlamda, "**İçinizden peygamberler gelmedi mi**" (6/130) âyeti sırrınca zuhur eden **Zamanın Sahibi** olan velâyet gönüllerini işaret eder. Şu bir gerçektir ki her Peygamber önce veli, sonra nebidir.

Eski mezheplerin yorumlarının bugün bir geçerliliğinin kalmadığının idrakinde olanlar, Avrupa'daki reform hareketinin bir benzerinin de İslâm için yapılmasını isterler.

İslâm hiçbir zaman reforma ihtiyaç duyacak bir duruma gelmemiştir. Allah'ın, "**Zikri (Kur'an'ı) biz indirdik onu koruyacak olan da biziz.**" buyurduğu bir dinde reform nasıl düşünülebilir. Allah dinini Allah'ımız kendi Peygamberi ile bildiriyor. Yani seçilmiş bir insan ile bildiriyor. Bu noktada bir heyetin reforma karar vermesi mümkün değildir. Çünkü heyette itiraz vardır. Ama Allah'ın peygamberinde itiraz yoktur. İman vardır.

İslam'da zuhur eden velilere de tıpkı peygamberlerde olduğu gibi itiraz edenler olmuştur. Onların hakikati daha sonraki zamanlarda anlaşılmıştır. Dikkat edilecek en önemli nokta; hâl-i hayattaki veliye itaat etmektir. Çünkü o insan **Hüve** sırrı ile âyandır ve O'na itiraz kabul edilmez. Hangi velinin sözü ki, kendi zamanına hitap etmesin? Ancak insanların veli zannettiği kişilerin sözü zamana uymaz. Eğer dünyevî bilgi sahipleri esas olsalardı, Mekke'nin bilgininin (Ebu Cehil) esas kabul edilmesi lazım gelirdi. Hâlbuki Allah kendi arzusunu tatbik için Hz. Muhammed'i (s.a.v) seçmiştir. O halde dünyevî akıl ve bilgi sahiplerine değil, Allah'ın seçtiği velâyet gönüllerine uymak lazım gelir. Dünyevî ilim sahiplerindeki gurur onları hatalara sevk edebilmektedir. Çünkü akıl, nefis ile beraber hareket eder. Nefis noktasında kemale ermemiş kişilerin verdikleri kararlarda isabetsizlikler vardır.

Allah dininin son şekli olarak ifade edilen İslâm'ın kıyamete kadar baki olacağı ve Hz. Muhammed'den (s.a.v) sonra bir peygamber gönderilmeyeceği Kur'an-ı Kerîm'de bildirildiğine göre; İslâm'da reform çağrılarının terk edilerek, ahir zaman peygamberi Hz. Muhammed'in (s.a.v) emirlerinin hakikatini idrak ile her zamanda zuhur eden velâyet gönüllerinin ilâhî ikazlarına dikkatli olunması insanlığın aydınlanmasına çare olacaktır.

Akademik çevrelerde tasavvuf olarak bilinen araştırmalar maneviyatın tarihçesi ve manevi şahsiyetlerin biyografisi ile sınırlı kalmaktadır. Maneviyatın '**tasavvuf**' kelimesi ile de-

ğil de ‘**velâyet**’ kelimesi ile ifade edilmesi gerçeğe daha yakın olacaktır.

Şurası muhakkaktır ki Hz. Mevlana, **Hız. Hacı Bektaş-ı Veli**, **Hız. Ümmi Sinan** gibi pek çok zâtlar zamanın bütün ilimlerine vakıf oldukları halde velâyet yolunun önderleri olmuşlardır.

Eski Yunan felsefesinde evrenin sonsuzluğunu, sınırsızlığını savunan *Anaksimandros*'un tüm şeylerin kaynağı olarak ortaya koyduğu "**Apeiron**"un felsefede ilk soyut kavram olarak gösterilmesi, *Arşimet*'in yıkanırken suyun kaldırma kuvvetini bulması, *Newton*'un *Cambridge*'deki Botanik bahçesinde bulunan ağaçtan başına elma düşmesiyle yerçekimini keşfetmesi, aklın ortaya koyduğu faaliyetler olarak değerlendirildiği gibi, bazı İslâm düşünürleri de Allah'ın varlığının akıl ile bulunabileceği iddiasında bulunmuşlardır. Ancak Allah'ın insana verdiği akıl yine Allah'ın verdiği yaşam içerisinde dünyevî bilgileri toplayıp onları tatbik etmekten ibaret olsa gerektir.

Manevî konular Allah'ı iltizam etmektedir. Eğer maneviyat akıl ile olsaydı din kitaplarını tetebbu edenlerin peygamber ve veli olması gerekirdi. Bu takdirde resûllere ihtiyaç olmazdı. İnsanların akıl ile Allah'ı bulması mümkün olmadığı için Allah'ımız peygamberler göndererek kendisini bildirmiştir. Böylece insanların akılla bilmesinin mümkün olmadığı ilâhî âlemden bilgiler lütfetmiştir. ‘**Hatemül Enbiya**’ olan Hz. Muhammed (s.a.v) ile de en ileri noktalardan açıp bildirmiştir.

Hz. İbrahim peygamberin, "**Rabbim! Bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster**" demesi ve Allah'ın emri ile kuşları kesip onları kendisine çağırması tatbikatında, O'nun Allah'ı idrak etmesi ve itminan bulması, aklın izah edebileceği bir husus olmasa gerekir. Nitekim Hz. İbrahim'in ateşe atılması tatbikatı da akılla izah edilebilecek bir konu değildir.

Allah'ımız kendisini anlatması için peygamberler yollamıştır. Risalet için hiçbir zaman bir son olmamıştır. Maneviyat, Hz. Muhammed'e (s.a.v) kadar "**Nübüvvet**" daha sonra da "**Velâyet**" ile devam etmiştir. Allah'ımız kendisini insanlara bildirmek için bu tertibi yapmıştır. Allah, insanların daha ileri bir Allah anlayışı ve idrakine ulaşmalarını arzu etmiştir. Allah'ımızın bu programı devam ediyor, bitmemiştir. Dünya insanları sanki Allah idraki ve ilhamı bitmiş gibi kabul etmektedirler. Hâlbuki Allah ilmi hâlen devam etmekte, Allah'ımız her an yeni bilgiler lütfetmektedir. Hz. Muhammed (s.a.v) Allah'ın bu eğitiminin kendisinden sonra da devam edeceğini bunun da velâyet ile olacağını işaret buyurmuştur.

Îlâhî yaratıcının bizzat kendisini anlatması vardır. Buna karşılık insanlar Allah'ı kendileri tarif etmeye kalkmaktadırlar. Akli yaratan Allah olduğuna göre dünyevî akılla Allah tarifi yapılması ve hatta Allah'a karşı çıkılması doğru olmasa gerekir.

Bazı İslâm düşünürleri de bu görüşte olduğu için Allah'ı doğru olarak idrak edememişler ve dini de halka Allah'ın arzu ettiği şekilde intikal ettirememişlerdir.

Peygamberler ve veliler hayatın devamı için gerekli ilim ve bilgiyi ihtiva ettiği halde insanlar kendi akıllarına ve nefsi arzularına göre yaşamak istemektedirler.

Muhakkak ki İslâm'da Allah'ın tayin ettiği kimselerin yolundan gidenler makbul olmuşlardır. Diğerleri ise şaşmışlardır. **Camii'l Ezher**'in fetvalarına bakıldığında bu kolaylıkla anlaşılabilir.

Dünya insanlarında Allah'ın kudret-i ilâhîyesini elde edip nasıl kullanabiliriz düşüncesi hâkimdir. Devlet idaresini uhdesinde bulunduran birçok yöneticilerin dini kabul etmemelerinin sebeplerinden biri insanların düşünce, inanç ve fikirlerini kontrol altına alamadıkları içindir. Dünya hayatını tamamen maddesel olarak değerlendiren materyalistler de bir yerde dünya hayatını tanrısal bir şekle sokarak onu kullanmak istemektedirler.

Bugün **Cern Projesi**'nin amacı, tanrısal gücü (**Tanrı Parçacığı**) elde etmek olarak açıklanmaktadır. İnsan bu gücü elde etmek istiyor. Burada garip olan husus şudur: İnsanlar kendi varlıklarını Allah'ın varlığından ayrı olarak değerlendirindiklerinden, Allah'tan ayrı olarak bir güç elde ederek onu kullanmak yanılgısı (hayali) içerisindeyler. Hâlbuki insan Allah'tan ayrı bir varlık değil ki! O zaman bu nasıl olabilir? Tevhid'den uzak olan bu anlayış münakaşa doğurmaktadır. Şöyle ki, *Einstein* atom ile ilgili olarak: "**Ben atomu iyi bir şey için keşfettim, ama insanlar atomla birbirlerini öldürüyorlar.**" demiştir.

99/1.2. âyetlerinde, "**Arz o sarsıntısıyla sarsıldığı yer ağırlıklarını çıkardığında, Ve insan: "buna ne oluyor?" dediği zaman;**" buyrulmaktadır.

Allah'ın nizamını bozma durumu olursa tekrar nizama dönmek mümkün olmayabilir.

İnsanlık velâyetin önemini anlamamakta direniyor. Gerçeği aramak isteyenler de, filozoflardan medet umuyor. Velâyeti de dünyaya ait olarak düşünüyorlar. Maddeyi nasıl kontrol ediyorsak onu da kontrol edebiliriz diyorlar. Bugün dünyada velâyeti maddiyata tahvil etmek fikriyatı vardır. Maddeyi esas alanlar velâyeti de madde olarak görmek istemektedirler.

Tarih boyunca Allah'ın insanlara lütfettiği yakınlığın yani velayetin hususiyeti nedir? Bunu idrak edemeyenler velâyeti maddeye nasıl tahvil edebiliriz fikriyatında olmuşlardır. Bunun sebebi maneviyatı maddiyata tahvil etmek ve kontrol altına almak düşüncesidir. Bu fikri tatbik edenler velâyeti madde olarak görmek ve göstermek arzusundadırlar. Velâyet keramet gösterse bile nasibi olanlar onu keramet olarak görmekte ve iman etmektedir. Nasibi olmayan da onu görememekte ve fark edememektedir.

Ahret için dünyanın zıddı denmiştir. O halde dünyevî fikirler ile ahret nasıl değerlendirilebilir? Esasta aklın ruha tâbi olması icap eder. Akıl kendi başına bir varlık değildir. Akıl

insana yaşamında şahsi ihtiyaçlarını karşılaması ve Allah'ın programına uygun hareket edebilmesi için verilmiş bir ikramdır. *'Akıl, Allah'ın arzusundan bağımsız olarak hareket edebilir'* şeklindeki düşünceler makbul olmasa gerekir.

Allah'ımız Musavvir'indeki her arzusunun tahakkuku için bir varlık yaratmıştır. Birbirine uygunsuz gibi görünen varlıklar Allah'ın bizdeki tatbikatından kaynaklanmaktadır. Bu tatbikat Allah'ın arzusudur. Bu da kiminde müspet kiminde de menfidir. Buna akılla değil, Allah'ın arzusunun tatbikatını düşünerek karar vermek lazımdır.

İnsan arzu ettiklerini değil mecbur olduklarını yapmaktadır. Bu mecbur oldukları da Allah'ın arzusudur. Burada kişi vücudunu Allah'a veremiyor. Bu mecburiyeti istemiyor. Hâlbuki rahmet, Allah'ın arzusundadır. Bu teslimiyet İslâm'dır.

Aklı bir noktada birlemek ve tek yönlü olarak düşünmek mümkün değildir. Bu karar yanlıştır. Akıl, Allah'ın isimlerindeki arzusuna göredir. Akıl yolu bir demek ve akı bir noktada birleştirmek doğru değildir. Akıl nefisle birlikte hareket eder. O zaman tanrı yerine akı koyanlar yanılmışlardır. Akıl tanrı değildir. Akıl, Allah'a tâbidir.

Ruhun mükemmeliyeti vardır. Rabbimizin buyurduğu, **"Rahmetim gazabımı geçti."** noktasında bir rahmet taşır. Akıl yoluyla Allah'ı tarif etmeye kalkanların icat etmiş oldukları zâtî ve subutî deliller ile Allah'ı tanımlamak, Allah'ın

Allah'lığını kısıtlamaya çalışmak demektir. Bu fikirde olanlar, Allah'ı kendi anlayışlarına göre tarif etmişlerdir. Hâlbuki Allah'ımız, "**İnsan**"dan görünerek kendini anlatmaktadır. Asliyyet Allah'ındır.

Akıl, bir bakıma bilgisayarın muadilidir. Bu durumda bilgisayar âlim mi oluyor? İnsanlar keşif ve icatları kendi akıllarının eseri olarak görmektedirler. Hâlbuki keşif ve icatlar Allah'ın insanlara lütfettiği ilham ve feyiz ileler. İnsanlar onları kendi akılları ile bulmadı; Allah insanlara bu ilhamları vererek keşif ve icatlar yapmalarını sağlamıştır. Ancak insanlar Allah'ı göreceklere kendi akıllarını görmüşlerdir.

Peygamberlerin ve velilerin sözleri ilâhî ilmi idrak için birer anahtardır. Peygamberlerin ve velilerin bildirdiği şekilde Allah'ı düşünürsek maneviyat kapısı açılır.

Tarih boyunca akla dayalı olarak yapılan izah ve anlatımlar bir yere kadar geçerli olabilmişken, Hz. Muhammed'in(s.a.v) bizzat bildirmiş olduğu ifadeler her zaman dilimine hitap etmekte ve mânasını bulmaktadır.

Dinin karşısına daima akli çıkarmışlardır. Din, âlemleri yaratan Allah'ın bir nizamı ve programıdır. Akıl ise dünya yaşamında insanın maddi ihtiyaçlarını tatbik etmek için vardır. Bu durumda akli aklın yaratıcısına karşı çıkarmak nasıl bir akıldır?

İslâm toplulukları içerisinde de, İslâm'ın ana fikriyatını nazar-ı dikkate alarak değerlendirmek daha makbul olsa gerekir. Böylelikle o topluma ve insanlara daha faydalı olunur. Bu cümleden olarak halkı gözetmekle vazifeli olan ve Allah rızasını umarak samimi çalışmaların ve gayretlerin içinde mücadele verenlerin düşünce ve tecrübelerine değer verdikleri ilim adamlarını tayin etme konusunda dikkatli olmaları icap etmektedir

Allah'ımızın Hz. Muhammed (s.a.v) ile bildirmiş olduğu ilâhî mesaja dikkatli olarak, Allah dininin doğru bir şekilde anlaşılması ve tatbik edilmesi hususunda Allah'ımızın her zaman için irsal eylemiş olduğu gönül noktalarının varlığını bilerek yürümekte insanlar için büyük hayır vardır.

Bu mektup teknolojik gelişmelerin baş döndürücü bir süratle devam ettiği bu günlerde Müslümanların Allah'ı ve dini doğru bilip anlamada Peygamberimizin bizlere lütfetmiş olduğu ilâhî arzuyu hatırlatmak maksadı ile kaleme alınmıştır.

ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

S O N S Ö Z

Bismillâhirrahmânirrahîm

Bugün dünyada ekonomik bir kriz vardır. İnsanlar bu olayı dünyevî bir olay olarak değerlendirmektedirler. Bu ilâhî bir tertip olsa gerektir. Bugün Allah'ın dünya nizamında değişiklik yapmak arzusu vardır. **Müceddid** sırrından görünen gönül noktasında bu arzunun tecellisi tatbikat yapmaktadır. Allah'ımız ilâhî kudretin hususiyetini açan yeni bilgiler ve Yaratıcı kudreti anlayışta yeni bir idrak lütfetmektedir. Bu, **İnkılab-ı Kebir**'e hazırlanma idraki olsa gerekir. İnsanlar Allah anlayışını dünya ölçüleri ile değerlendiriyorlar; ancak dünya anlayışı Allah'ın insanlar için lütfettiği arzudan kaynaklanmaktadır. Bugün, Allah'ımızın dünya insanları için yeni bir anlayış arzu ettiği görülmektedir. Bugünkü sıkıntılar Allah'ımızın tertib-i ilâhîyesindeki değişiklik arzusunun bir habercisidir. İnsanlar dünyadaki sıkıntıları Allah'ın yeni bir anlayış arzusu olarak değil de, sıradan dünyevî bir olay olarak görmektedirler.

Bugün ekonomik kriz ile Allah zulmeden ve haksız yere kan dökenleri cezalandırmaktadır. Ancak yarın ruhlar da ceza görecektir.

Peygamberimizin '**Müceddid**' hadisinde haber verdiği üzere, Allah'ın her asırda İslâm'ı doğrultacak bir gönül gönderceğini ve bu gönül ile insan kalplerinde tatbikat

yapacağını ve kendi arzuyu ilâhîyesini sabit kılacağını idrak ediyoruz. Ancak insanlar Müceddid hadisinde haber verilen gönül noktasını dini yenileyen bir kişi olarak düşünmektedirler ki, bu bilgi eksik ve hatalıdır. Dini yenilemek ancak yeni bir Peygamber ile mümkündür ki, bu imkansızdır. Çünkü son peygamber Hz. Muhammed (s.a.v) dir. Müceddid sırrını var olan Allah dinini Allah'ın arzusuna göre yorumlamak ve doğrultmak olarak düşünmek icap eder. Yine insanların bir kişi olarak düşündükleri Müceddid'i Allah'ın o asırda açıldığı gönül noktası olarak görmek ilâhî tatbikata daha uygun olmaktadır. İnsanların böyle bir bilgiyi kabul ve tasdik etmeleri de, onları daha ileri bir Allah idraki ve anlayışına götürecektir.

Zaten bugün insanlar uydurulmuş olan fikirleri gerçek bir din olarak kabul etmemektedirler. Bu durum Allah'ın böyle bir arzusundan mı kaynaklanmaktadır?

Bugün dünyada yaşam ve ekonomi olarak yeni bir anlayışa gelmek gerektiğini bütün insanlar kabul etmektedirler. Bu kabul, Allah'ın yeni bir anlayış getirme arzusunun dünya yaşamına tesir etmesinden kaynaklanmaktadır.

Hüvet Tevfikü'r Refik
ELL HACC HÜSEYİN VEDAD